

Elenian eettiset periaatteet kumppaneille

1. Johdanto

Elenian operatiivisen konsernin muodostavat Elenia Oy ja sen kokonaan omistama Elenia Verkko Oy ("**Elenia**"). Nämä Elenian kumppaneita koskevat periaatteet ("**Eettiset periaatteet**") ovat joukko periaatteita, jotka kuvaavat Elenian odotuksia vastuullisista liiketoimintakäytännöistä, ja koskevat kaikkia sen kumppaneita mukaan lukien tuotteiden ja palveluiden toimittajat sekä muut kumppanit ("**kumppani**").

Kaikkien Elenian kumppaneiden tulee noudattaa näitä Eettisiä periaatteita tai sisällöltään ja laajuudeltaan vähintään saman tasoisia vastaavia omia eettisiä periaatteitaan. Eettiset periaatteet sisällytetään kaikkiin Elenian merkittäviin kirjallisiin sopimuksiin kumppaneiden kanssa.

Eettiset periaatteemme ja vastuullisuutemme pohjaavat lainsäädäntöön, kansainvälisiin vaatimuksiin ja sopimuksiin, mukaan lukien YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, ILO:n Työelämän perusperiaatteita ja -oikeuksia koskeva julistus, YK:n Korruption vastainen yleissopimus ja YK:n Rion ympäristöä ja kehitystä koskeva julistus sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteet (SDG). Olemme sitoutuneet YK:n Global Compact -aloitteen kymmeneen periaatteeseen, jotka sanoittavat näitä sopimuksia yritysmailmaan.

Elenian tehtävä yhteiskunnassa sujuvan arjen turvaajana edellyttää vastuullisuutta sekä luotettavuutta meiltä ja kumppaneiltamme. Edellytämme, että kumppanimme noudattavat toiminnassaan sovellettavia lakeja sekä näitä Eettisiä periaatteita tai niitä vastaavia periaatteita. Lisäksi Elenia kannustaa kumppaneitaan sitoutumaan toimintansa suorien ja epäsuorien kestävyysvaikutusten tunnistamiseen sekä pyrkimään ehkäisemään ja vähentämään haitallisia vaikutuksia jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti.

2. Eettisten periaatteiden noudattaminen

Eettiset periaatteet kumppaneille ovat erottamaton osa Elenian ja sen kumppanin välisiä sopimuksia. Kumppani sitoutuu näihin Eettisiin periaatteisiin ja varmistaa niiden mukaisen toiminnan ja seurannan omassa organisaatiossaan sekä koko toimitusketjussaan. Kumppanin on varmistettava, että sen omat toimittajat ja liiketoimintakumppanit, eli Elenian alihankkijat ja muut Elenian arvoketjussa toimivat tahot, noudattavat Eettisten periaatteiden velvoitteita. Kumppani sitoutuu kouluttamaan ja valvomaan säännöllisesti näiden velvoitteiden toteutumista.

Elenialla on oikeus auditoida tai tutkia kumppanin asiaan kuuluvia tietoja tai toimipaikkoja Eettisten periaatteiden kattamista aiheista Eettisten periaatteiden noudattamisen varmistamiseksi kumppanin toiminnassa ja sen toimitusketjussa. Elenia voi tehdä auditoinnin itse tai sen voi Elenian toimeksiannosta tehdä riippumattoman pätevä kolmas osapuoli. Elenia vastaa suoraan auditoinnista aiheutuvista kustannuksista ja kumppani sitoutuu osallistumaan auditointiin omalla kustannuksellaan.

Jos Elenia auditoinnin tai muun havainnoinnin seurauksena perustellusti katsoo, että kumppani ei ole noudattanut näitä Eettisiä periaatteita, Elenialla on oikeus velvoittaa kumppani korjaamaan puutteet. Jos kumppani ei suorita korjaavia toimenpiteitä, Elenialla on oikeus ryhtyä toimiin asian korjaamiseksi tai päättää sopimus. Jos kumppani itse havaitsee, että tämä ei täytä Eettisten periaatteiden vaatimuksia, on kumppanin viipymättä ryhdyttävä asianmukaisiin korjaaviin toimenpiteisiin ja raportoitava Elenialle puutteista, rikkomuksista sekä niiden korjaamisesta. Kumppanin vastuulla on varmistaa riittävien toimenpiteiden jalkauttaminen ja jalkauttamisen varmistaminen.

Kumppanin vastuulla on toimia näiden Eettisten periaatteiden mukaisesti ja ilmoittaa epäilyistä lain rikkomisesta, epäeettisestä toiminnasta tai näiden Eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä välittömästi Elenian yhteyshenkilölle tai Elenian verkkosivustolla olevan [Whistleblowing](#)-ilmoituskanavan kautta. Kumppanin on varmistettava, että epäilyistä rikkomuksista ja epäkohdista ilmoittaneet henkilöt eivät joudu vastatoimien kohteeksi. Kumppani ymmärtää, että Elenia katsoo lakien rikkomisen, näiden Eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisen tai epäkohtien korjaamatta jättämisen sopimusrikkomukseksi, joka voi oikeuttaa Elenian päättämään sopimussuhteen kumppanin kanssa.

Jos paikallinen lainsäädäntö ja nämä Eettiset periaatteet ovat ristiriidassa, kumppanin on noudatettava tiukempaa vaatimusta, ellei laki muuta estä.

3. Vastuullinen liiketoimintatapa

Elenian kumppani on sitoutunut varmistamaan, että kumppanin työntekijät tuntevat lainsäädännön ja muun sääntelyn vaatimukset, jotka heidän on otettava huomioon työssään. Kumppani sitoutuu tarjoamaan henkilöstölleen tavan pyytää neuvoa, jos on epävarmuutta työhön vaikuttavista lain tai muun sääntelyn vaatimuksista.

Velvoitamme kumppanilta vaatimusten sekä osaamisvaateiden täyttymisen muun muassa lainsäädäntöä seuraamalla sekä kattavan perehdytyksen ja säännöllisten koulutusten avulla. Elenian kumppanuuksissa kaikki ymmärtävät, että lakien ja määräysten noudattamatta jättämisellä voi olla vakavia seurauksia Elenialle sekä oikeudellisesti että maineen näkökulmasta. Odotamme kumppaniltamme toimintaansa koskevien riskien tuntemista sekä sitä, että kumppani on ottanut käyttöön asianmukaiset menettelytavat riskien minimoimiseksi.

3.1 Reilu kilpailu

Emme salli kilpailulainsäädännön vastaisia laittomia toimia. Kumppani sitoutuu olemaan harjoittamatta kilpailunvastaista toimintaa, kuten kilpailunvastaisten keskustelujen käymistä ja sopimusten tekemistä, ja olemaan tekemättä yhteistyötä näin toimivien tahojen kanssa. Tällaiseen toimintaan kuuluu esimerkiksi laitton hintojen vahvistaminen, tarjousten väärentäminen, markkinoiden tai asiakkaiden jakaminen tai markkinavoiman väärinkäyttö tai muut laittomat rajoittavat käytännöt millä tahansa arvoketjun tasolla.

3.2 Korruption, lahjonnan, rahanpesun ja harmaan talouden torjunta sekä pakotteet

Ottamalla nämä Eettiset periaatteet osaksi sopimusta kumppani sitoutuu

- (a) noudattamaan kaikkea soveltuvaa korruption ja rahanpesun vastaista lainsäädäntöä (yhdessä "**Lahjonnan vastainen lainsäädäntö**");
- (b) noudattamaan asianmukaisesti laadittuja lahjonnan vastaisia ohjeita ("**Ohjeet**");
- (c) riittävin kirjallisin ohjein, sopimusvelvoittein ja valvontatoimin varmistamaan, että kumppani itse ja sen työntekijät ja johto, sen konserniyhtiöt, sopimuskumppanit ja niiden työntekijät ja johto, sekä välittäjät ja muut kumppanin lukuun toimivat tahot noudattavat Lahjonnan vastaista lainsäädäntöä ja Ohjeita;
- (d) ilmoittamaan Elenialle viipymättä, mikäli kumppani tai muut edellä (c) -kohdassa mainitut tahot ovat epäilysti rikkoneet Lahjonnan vastaista lainsäädäntöä tai Ohjeita ("**Rikkomus**"), sekä
- (e) korvaamaan Elenialle kaikki Rikkomuksesta aiheutuvat vahingot.

Elenialla on oikeus (a) välittömästi vaikutuksin päättää Rikkomuksen takia kaikki voimassa olevat sopimukset kumppanin kanssa ja (b) keskeyttää epäillyn Rikkomuksen takia sopimuksiin perustuvat maksut kumppanille.

Vieraanvaraisuuden Elenian työntekijöille tai sidosryhmille on oltava kohtuullista ja yleisesti hyväksyttävää. Tavanomaisen vieraanvaraisuuden ylittäviä kiellettyjä etuja voivat olla esimerkiksi raha,

tavarat tai huvimatkat. Epäselvissä tilanteissa kumppanin on varmistettava Elenian yhteyshenkilöltä, voiko etua antaa.

Emme hyväksy harmaata taloutta, korruptiota, petosta, pakottamista, kolluusioon perustuvia menettelytapoja, tutkinnan estämistä, rahanpesua tai terrorismin rahoitusta. Kumppani sitoutuu harjoittamaan liiketoimintaa vain sellaisten hyvämaineisten osapuolten kanssa, jotka harjoittavat laillista liiketoimintaa ja joiden varat ovat peräisin laillisista lähteistä. Elenian kumppaneiden on noudatettava kaikkia soveltuvia pakotteita sekä vientivalvontalakeja ja -määräyksiä. Tämä kattaa paikallisten määräysten lisäksi myös YK:n, EU:n, Yhdysvaltojen ja UK:n asettamat kansainväliset pakotteet ja vientivalvontasäädökset. Kumppanit eivät missään vaiheessa saa ryhtyä pakotteiden ja vientivalvontamääräysten rajoittamiin tai kieltämiin liiketoimiin tai liiketoimintatoimintoihin.

3.3 Luottamuksellisuus ja henkilötietojen suoja

Kumppanin tulee kunnioittaa luottamuksellisuutta ja henkilötietojen tietosuojaa. Kaikki kerätyt, vastaanotetut, käytetyt, siirretyt tai tallennetut henkilötiedot on käsiteltävä ehdottoman luottamuksellisesti, eikä niitä saa luovuttaa kolmansille osapuolille, ellei toisin ole sovittu tai laissa säädetty. Tietojenkäsittelyn tulee olla läpinäkyvää asianomaisille henkilöille, ja henkilötietoja saa käyttää ainoastaan heille ilmoitettuihin tarkoituksiin. Vastuullinen tietojen hallinta edellyttää myös kattavia suojatoimia.

4. Ihmisoikeudet ja sosiaalinen vastuu

Elenia edellyttää kumppaneidensa kunnioittavan ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassaan sekä osana liiketoimintasuheteita ja toimitusketjuaan. Kumppanin on kunnioitettava kaikessa toiminnassaan sekä osana liiketoimintasuheteita ja toimitusketjuaan kansainvälisesti tunnustettuja ihmis- ja työoikeuksia, kuten ne on määritelty YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa sekä kansainvälisen työjärjestön (ILO) työelämän perusoikeuksia koskeissa yleissopimuksissa. Kumppanin on yritystoiminnassaan huomioitava YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet sekä noudatettava asianmukaista huolellisuutta. Kumppanin tulee sitoutua toteuttamaan tehokkaita ja asianmukaisia ehkäiseviä, lieventäviä ja korjaavia toimenpiteitä, mikäli sen yritystoimintaan liittyen ilmenee ihmisoikeuksiin tai työntekijöiden oikeuksiin liittyviä kielteisiä vaikutuksia.

4.1 Työterveyden ja turvallisuuden varmistaminen

Kumppanin on tarjottava työntekijöilleen turvallinen ja terveellinen työympäristö. Työympäristön osalta kumppanin on noudatettava sovellettavia lakeja, sääntöjä ja määräyksiä niissä maissa, joissa kumppani toimii. Kaikilla Elenian toimintaan osallistuvilla kumppaneilla on oltava vaadittava tieto, ymmärrys sekä mahdollisuus toteuttaa turvallisia ja terveellisiä toimintatapoja työssään. Kumppanin tulee varmistaa tämä esimerkiksi työn vaarojen selvittämisen, osaamisvaatimusten, kattavan perehdytyksen ja säännöllisten koulutusten kautta.

Kaikkien Eleniassa tai Elenialle töitä tekevien vastuulla on aktiivisesti ennaltaehkäistä terveys- ja turvallisuusriskejä työympäristössään. Turvallisuustyön perustana ovat osaava, ammattitaitoinen henkilöstö, turvalliset laitteet, prosessit ja toimintamallit, näkyvä ja vaikuttava turvallisuuden johtaminen sekä huolellinen työn suunnittelu ja toteutus. Työmailla edellytämme aina kumppaneiltamme asianmukaisia suojavälineitä, joiden tulee olla työntekijöille maksuttomia.

Kumppanin on seurattava ja pidettävä kirjaa työterveys- ja työturvallisuustasostaan ja työn vaaroista. Elenia kannustaa kumppaneita raportoimaan julkisesti työterveys- ja työturvallisuustasosta, havainnoista sekä muista merkittävistä indikaattoreista. Kumppanimme havaitessa tapaturman, vaara- tai läheltä piti -tilanteen tai muun haitallisen toimintatavan paneudumme asiaan tarvittavin varotoimenpitein. Jokaisella kumppanilla on velvollisuus ilmoittaa asiasta Elenialle sovitulla tavalla, jotta voimme hallita, tutkia ja korjata vaikutukset sekä oppia tapahtuneesta.

4.2 Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja osallisuus

Elenia on ihmisoikeussitoumuksessaan sitoutunut monimuotoisuuden, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistämiseen kaikessa toiminnassaan. Emme hyväksy minkäänlaista syrjintää, epäkunnioittavaa käyttäytymistä, kiusaamista tai häirintää. Edellytämme myös kumppaneitamme toimimaan näiden periaatteiden mukaisesti ja muun muassa edistämään eri sukupuolten välistä palkkatasa-arvoa. Odotamme kumppanimme olevan tietoinen mahdollisesti heikossa asemassa olevien ryhmien, kuten siirtotyöläisten, naisten, lasten, vammaisten ja alkuperäiskansojen sekä paikallisyhteisöjen oikeuksista ja ottavan näiden ryhmien oikeudet huomioon toiminnassaan.

Kumppanimme ei saa käyttää, sallia tai sietää minkäänlaista nöyryyttämistä tai fyysistä rangaistusta. Kumppanin on tarjottava ihmisarvoiset työolot ja tarjottava työntekijöille esimerkiksi juomavettä, puhtaat käymälätilat, riittävä ilmanvaihto, asianmukainen valaistus ja lepotilat. Kumppani ei saa harjoittaa minkäänlaista palkkaamiseen tai työllistämiseen liittyvää syrjintää. Laittomia syrjinnän perusteita ovat muun muassa ikä, sukupuoli, uskonto, seksuaalinen suuntautuminen, kansalaisuus, raskaus, vammaisuus, sairaus, ammattiyhdistystoiminta tai -jäsenyys, poliittinen toiminta tai mikä tahansa muu olosuhde, joka voi aiheuttaa syrjintää.

Kumppanin odotetaan jakavan tietoa organisaationsa tuloksesta, toiminnasta ja strategiasta organisaation sisällä sekä edistävän kommunikointia johdon ja työntekijöiden välillä. Kumppanin odotetaan osallistavan henkilöstöä organisaationsa kehittämiseen edistämällä työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia sekä huomioimalla työntekijöiden tekemät aloitteet.

Kumppanin on kunnioitettava työntekijöiden oikeutta vapaasti perustaa ammattiyhdistyksiä, liittyä tai olla liittymättä niihin sekä neuvoteltava kollektiivisesti. Tilanteissa, joissa oikeutta yhdistymisvapauteen ja työehtosopimusneuvotteluihin voidaan rajoittaa lailla, kumppanin on sallittava työntekijöiden edustamisen, yhdistymisen ja neuvottelujen vaihtoehtoiset muodot.

4.3 Työsuhteen ehdot ja elämiseen riittävä palkka

Kumppanimme on varmistettava, että sen työntekijät ymmärtävät työsuhteensa ehdot ennen työsuhteen aloittamista. Kaikille työntekijöille on toimitettava työntekijän ymmärtämällä kielellä kirjallinen työ sopimus, joka määrittelee työn perusedellytykset kuten työajat, ylityökorvaukset, työnkuvauksen, irtisanomisajan, palkan suuruuden ja palkanmaksun säännöllisyyden. Kumppanin on sovellettava työaika, joka on sovellettavien lakien ja työehtosopimusten mukainen sekä pidettävä työaikakirjanpitoa työntekijöiden työajoista.

Kumppanin maksamien palkkojen ja sosiaalietuuksien on täytettävä vähintään soveltuvan lainsäädännön, työehtosopimusten tai toimialan vähimmäisvaatimukset sen mukaan, mikä näistä on korkein. Kehotamme kumppaniamme olemaan selvillä siitä, mikä suuruinen on elämiseen riittävä palkka ja maksamaan työntekijöilleen vähintään sen suuruista palkkaa. Tämä tarkoittaa, että palkka riittää kattamaan elämisen kustannukset. Kumppani ei saa käyttää palkan vähentämistä rangaistuskeinona. Kumppanin työntekijät voivat vapaasti jättää työnsä kohtuullisen ilmoituksen jälkeen sovellettavan lain tai työ sopimuksen mukaisesti.

4.4 Pakko- ja lapsityön kieltö

Kumppani ei saa käyttää eikä sallia pakkotyötä tai lapsityövoimaa missään muodossa. Alle 18-vuotiaiden työntekijöiden terveyttä, turvallisuutta, kehitystä ja koulunkäyntiä tulee suojella siten, ettei niitä vaaranneta. Kumppanin tulee kyetä varmistamaan kaikkien työsuhteessa olevien henkilöiden ikä ja henkilöllisyys. Kumppani ei saa pidättää työntekijän passeja tai muita asiakirjoja. Kumppanin on myös varmistettava, että työntekijöitä ei vaadita maksamaan rekrytointipalkkioita esimerkiksi rekrytointiyrityksiä käytettäessä.

5. Ympäristö ja ilmasto

Elenian tavoite on jatkuvasti vähentää haitallisia ympäristövaikutuksia yhdessä kumppaniverkostonsa kanssa. Velvoitamme kumppaneitamme noudattamaan ympäristölainsäädännön minimivaatimuksia sekä muita soveltuvia lakeja, viranomaismääräyksiä ja standardeja. Elenian kumppaneiden on tehtävä töitä ilmastomuutoksen torjumiseksi ja kestävä kehityksen edistämiseksi sekä toimittava ympäristön kannalta vastuullisesti ja ennaltaehkäisevästi.

Kumppanin on tunnistettava toimintansa keskeiset ympäristönäkökohdat sekä niistä aiheutuvat ympäristövaikutukset tuotteiden koko elinkaaren osalta ja arvioitava säännöllisesti niiden merkittävyyttä sekä tarvittavia toimenpiteitä. Elenia edellyttää kumppaneidensa käyttävän resursseja kuten energiaa, vettä ja raaka-aineita tehokkaalla ja kestävällä tavalla. Edellytämme lisäksi kumppaneitamme tuottamaan mahdollisimman vähän jätettä sekä pyrkimään yhä korkeampiin uudelleenkäyttö ja kierrätysasteisiin kaikessa toiminnassa.

Elenian kumppaneiden tulee noudattaa varovaisuusperiaatetta ympäristöön vaikuttavissa toimissaan. Kumppaneiden tulee aktiivisesti kehittää toimintatapoja, jotka edistävät vastuullista luonnonvarojen käyttöä, sekä edistää ympäristöystävällisten teknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa YK:n Global Compactin mukaisesti. Kumppaneiden on käsiteltävä vaarallisia aineita vastuullisesti sekä pyrittävä minimoimaan niiden käyttö toiminnassaan. Havaitessamme ympäristövahingon tai haitallisen toimintatavan Elenia toimii viivyttelämättä yhdessä kumppaneidensa kanssa korjatakseen tapahtuneen vahingon tai haitallisen toimintatavan.

Lisäksi kumppaneiden tulee edistää alla olevia liiketoiminnan keskeisimpiä ympäristönäkökohtia siltä osin, kun ne ovat kumppanin toiminnalle olennaisia:

- energiankäyttö ja ilmastomuutos
- kestävä rakentaminen ja vastuullinen maankäyttö
- materiaalikäytön tehokkuus ja kiertotalous
- vastuulliset hankinnat ja toimitusketjut
- asianmukainen huolellisuus
- ympäristöpoikkeamat